

HYBRIDE HUUB

Breda als leerstad van morgen — waar ligt het omslagpunt tussen mens en AI?

Concept en artistiek-inhoudelijke aanpak

Hybride Huub is een door Beatrijs van Oostveen ontworpen mens-AI-personage waarin lichaam, applicatie, AI en persona samen één veranderlijke sociale figuur vormen. Zijn naam verwijst naar Hubertus ‘Huub’ Ernst (1917–2017), geboren en gestorven in Breda, voormalig bisschop van Breda en oprichter van de Priesteropleiding Bovendonk.

Beatrijs belichaamt Huub fysiek in een levensgroot, aalbaar konijnenpak; via haar eigen applicatie krijgt Huub een AI-gestuurde persona, realtime gespreksinteractie en zijn herkenbare konijnenstem. Huub onderzoekt met Bredanaars welke rollen zij AI willen geven in leren en opgroeien en waar voor hen het omslagpunt ligt: wanneer verandert een hulpmiddel in een uitlegger, begeleider, vriendje, pedagoog, beoordelaar, toezichthouder of autoriteit? Daarbij onderzoekt Huub ook of die grens verschuift wanneer AI niet als technologie verschijnt, maar in een sociale en vertrouwde vorm. Wordt AI dan gemakkelijker geaccepteerd — of letterlijk en figuurlijk ‘omarmd’?

De vorm van het werk belichaamt daarmee de onderzoeksvraag. Beatrijs levert lichaam, aanwezigheid, artistieke regie, selectie en verantwoordelijkheid; AI levert computationele en generatieve mogelijkheden voor gesprek en verwerking. De technische mogelijkheid om binnen dezelfde fysieke Huub van persona, instructie, kennis en gedrag te wisselen, wordt onderdeel van het artistieke onderzoek naar veranderende sociale rollen van AI.

De keuze voor leren en opgroeien is specifiek verbonden met Breda. In de Onderwijsvisie 2025–2030 zet de stad onder meer in op toekomstvaardig en praktijkgericht onderwijs, toegepaste technologie & creativiteit, digitalisering en techniekeducatie vanaf jonge leeftijd. Hybride Huub stelt daarbij een artistieke vervolgvraag: als technologie steeds nadrukkelijker onderdeel wordt van leren en ontwikkelen, welke plaats willen Bredanaars AI dan daadwerkelijk geven — en wat moet menselijk blijven?

Bewonersparticipatie: Huub voert zelf de veldinterviews

Tijdens het veldonderzoek voert Hybride Huub zelf de gesprekken met Bredanaars. Beatrijs is fysiek aanwezig als Huub, maar spreekt niet namens hem: vragen, vervolgvragen en reacties worden vanuit een zorgvuldig ontworpen interviewpersona door AI gegenereerd en uitgesproken met Huubs eigen ‘konijnenstem’. Die stem blijft herkenbaar als Huub, maar kan per persona en sociale rol veranderen in bijvoorbeeld tempo, toon en expressie. Zo ervaren deelnemers de mens-AI-taakverdeling waarover Huub hen bevraagt rechtstreeks in het gesprek zelf.

Huub voert naar verwachting circa achttien gesprekken van ongeveer acht tot tien minuten met kinderen, jongeren, ouders, studenten en onderwijsprofessionals. De gesprekken vinden plaats in verschillende Bredase leercontexten, met als beoogde locaties KBS De Eerste Rith, Markenhage en Avans Hogeschool. Dit zijn nog geen bevestigde samenwerkingspartners.

Deelnemers krijgen geen enquête met een keuze tussen ‘voor’ of ‘tegen’ AI. Huub introduceert concrete toekomstscenario’s en verandert telkens één element. Mag AI uitleg geven of oefeningen aanpassen? Mag dezelfde AI ook een vriendje of persoonlijke begeleider worden, gedrag corrigeren, een leerling beoordelen, merken dat een kind ongelukkig is of ouders en docent adviseren? En verandert het antwoord wanneer die AI verschijnt in een vertrouwde, sociale vorm, bijvoorbeeld als een knuffeldier? Door door te vragen naar verschillen tussen opeenvolgende situaties onderzoekt Huub waar acceptatie overgaat in ongemak of afwijzing: waar ligt het omslagpunt, en welke waarden liggen daaronder?

Iedere deelnemer wordt daarmee mede-ontwerper van de gewenste stad. Een gesprek kan bijvoorbeeld eindigen met: ‘In Breda van morgen mag AI bij het leren van kinderen wel ..., maar nooit ...’. De gesprekken leveren geen representatieve peiling op, maar een artistieke verzameling van Bredase perspectieven, argumenten, twijfels, tegenstrijdigheden en mogelijke regels voor de verhouding tussen mens en AI.

Van gesprekken naar artistieke verwerking

Alle veldgesprekken worden per sessie opgeslagen en — met transparante toestemming en passende omgang met privacy en minderjarigen — bewaard als lokaal, zelfgecreëerd kwalitatief materiaal. Beatrijs bepaalt welke gesprekken, uitspraken en spanningen artistiek relevant zijn. AI helpt bij transcriptie, analyse, ordening, contrast en verbeelding; AI bepaalt niet autonoom de betekenis of eindselectie.

De inhoud van de presentatie ligt daarom niet vooraf vast; de vorm wel. Beatrijs verwerkt het veldmateriaal samen met AI tot een doorlopende visuele presentatie zonder geluid. Daarin staan de visies van de geïnterviewde Bredanaars centraal: welke rollen zij AI binnen leren en opgroeien willen geven, welke zij accepteren of zelfs ‘omarmen’, waar voor hen de grens ligt en welke argumenten en waarden daarachter zitten. Dit wordt gecombineerd met beelden van Huub aan het werk als interviewer, geregistreerd veldwerkmateriaal, de werking van de Huub-app en waar passend met generatieve AI gemaakte beelden of korte films die de uitkomsten artistiek verbeelden. Film wordt waar nodig ondertiteld.

KBS De Eerste Rith - primair onderwijs

Markenhage - voortgezet onderwijs

Avans Hogeschool - hoger onderwijs

TURF: visuele presentatie, performance en gesprek met Huub

Op 27 november wordt het onderzoeksproces en de artistieke verwerking tijdens TURF continu zichtbaar in een stille beeldpresentatie op scherm of projectie. Deze visuele laag ondersteunt het kunstwerk, maar vormt niet op zichzelf de kern ervan. Het artistieke hart is Hybride Huub: de veranderlijke mens-AI-figuur en de applicatie die zijn verschillende kunstmatige sociale rollen mogelijk maakt.

Op vaste momenten, bijvoorbeeld ieder uur, verschijnt Beatrijs als Hybride Huub bij de presentatie. Via microfoon en versterking spreekt Huub een vooraf door Beatrijs geregisseerde tekst uit, gebaseerd op het werkelijke veldmateriaal. De stille beeldpresentatie ondersteunt zijn vertelling. De AI die eerder vragen stelde, treedt nu op als verteller van de grenzen, omslagpunten en tegenstellingen die uit de gesprekken naar voren kwamen.

Na de performance verandert Huub opnieuw van sociale rol. Beatrijs activeert een andere persona en Huub wordt een realtime gesprekspartner voor bezoekers die willen doorpraten. Deze rolwisseling — van interviewer naar geregisseerde verteller en vervolgens naar open gesprekspartner — weerspiegelt de verschuivende rollen van AI die Huub onderzoekt. De persona-architectuur wordt daarmee niet alleen techniek, maar dramaturgie en inhoud van het kunstwerk.

Locatie en relatie met Breda

Hybride Huub richt zich op Breda als leerstad. Het veldwerk verbindt primair, voortgezet en hoger onderwijs; de daar verzamelde perspectieven worden tijdens TURF samengebracht in het centrum van Breda.

Technieken, media en materialen

Eigen applicatie voor realtime gesproken AI-interactie en wisselende persona's; konijnenstem; konijnenpak; microfoon en geluidsversterking; scherm/projectie; tekst, beeld, ondertitelde film en waar relevant generatieve AI.

Rol van AI en auteurschap

AI speelt gedurende het hele proces een rol, maar is niet de bedenker van het concept. Beatrijs ontwikkelt de artistieke onderzoeksvraag, het personage, de scenario's, persona's en gespreksopzet; bepaalt wie wordt benaderd en welk materiaal wordt gebruikt; maakt de artistieke keuzes; belichaamt Huub; regisseert de resultaatpresentatie; en draagt de verantwoordelijkheid. AI maakt Huubs realtime interactie tijdens het veldwerk en de nagesprekken mogelijk en functioneert daarnaast als taal- en analyse-instrument, ondersteunt beeld- en filmproductie en vormt de technische basis voor zijn herkenbare konijnenstem en wisselende, door Beatrijs ontworpen persona's. Juist deze zichtbare taakverdeling tussen menselijke regie en kunstmatige mogelijkheden is inhoud van het werk.

Indicatieve planning

4–24 september — conceptpresentatie voorbereiden; afstemming/toestemming veldwerkklocaties starten; interviewpersona's en scenario's uitwerken; veldonderzoek inhoudelijk en technisch voorbereiden.

24 september — conceptpresentatie tijdens AI in de Stad door Beatrijs van Oostveen.

eind september–oktober — afstemming/toestemming veldwerkklocaties voortzetten; veldinterviews uitvoeren.

oktober–november — gesprekken analyseren en artistiek verwerken; stille beeldpresentatie produceren; Huubs presentatieperformance en gesprekspersona ontwikkelen en testen.

TURF / 27 november — doorlopende stille visuele presentatie; op vaste momenten een resultaatperformance door Hybride Huub, gevolgd door gelegenheid voor realtime nagesprekken met Huub.

HYBRIDE HUUB *Eén fysieke Huub, drie kunstmatige sociale rollen*

Onderzoekt. Verwerkt. Presenteert. Gaat in gesprek.

